

inleiding

Door middel van deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de volgende aspecten:

1. de diverse rollen, gelet op het feit dat daarover veel onduidelijkheid blijkt te bestaan;
2. de positie van het Wozl;
3. het proces dat heeft geleid tot de surseance;
4. het proces van surseance en faillissement;

1 rollen

aandeelhouder

De gemeenten houden de aandelen in Licom NV. De bevoegdheid van aandeelhouder wordt, ingevolge het bepaalde in artikel 160 Gemeentewet, door de colleges uitgeoefend. De colleges vaardigen een wethouder af naar de Algemene vergadering van aandeelhouders (AVA).

beleidsmaker

De lokale overheid is verantwoordelijk voor het beleid dat zich richt op de onderkant van de arbeidsmarkt. Voor wat betreft de SW is dat beleid door de raden vastgesteld in de vorm van de 8-puntennotitie en de uitgangspuntennotitie die daarvan de nadere uitwerking is.

beleiduitvoerder

De lokale overheid is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid, bijvoorbeeld de uitvoering van de WWB en de WSW. De uitvoering van de WSW is door de elf deelnemende gemeenten ondergebracht in het openbaar lichaam Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (Wozl). Het Wozl functioneert onder leiding van haar eigen dagelijks bestuur (DB) dat verantwoording aflegt aan haar eigen algemeen bestuur (AB), dat is samengesteld uit de daarvoor afgevaardigde wethouders van de elf gemeenten. Op de positie / rol van het Wozl wordt onderstaand apart ingegaan.

uitvoerder WSW

Het Wozl is de formele werkgever van de SW-medewerkers en beschikt daarvoor over een beperkte organisatie van enkele personen. Het "verschaffen van werk" is opgedragen aan de uitvoerders van de WSW, zoals Licom NV, Relim, De Werkmeester, D'r Stiel en tot voor kort Maecon BV. Zij treden op als materiële werkgever.

klant

De gemeenten nemen diensten en producten van Licom NV af, bijvoorbeeld groenonderhoud. Deze worden op reguliere wijze ingekocht net als van andere bedrijven.

financier

Gelet op het belang van de sociale werkvoorziening hebben de gemeenten –onverplicht- de verliezen van Licom NV aangevuld. In eerste instantie in de vorm van de liquiditeiten (aanvullen kastekorten in de maanden dat de uitgaven hoger zijn dan de inkomsten). In tweede instantie door het compenseren van de geleden verliezen (de optelsom van de kastekorten aan het einde van het jaar en het verlies van eigen vermogen).

programmabureau

Het programmabureau is opgericht ter ondersteuning van de wethouders in hun rol als aandeelhouder. Daarnaast heeft het programmabureau uitvoering gegeven aan het forensisch accountantsonderzoek inzake Intratuin en het rapport daarover opgesteld.

Het programmabureau bestaat uit werkgroepen, te weten:

- een beleidswerkgroep, bestaande uit de elf beleidsmedewerkers;
- een projectgroep, bestaande uit de directeuren van de sociale diensten ondersteund door beleidsambtenaren;
- een juridische werkgroep, bestaande uit juristen van verschillende gemeenten;
- een financiële werkgroep, bestaande uit financiële specialisten van verschillende gemeenten;
- een programmabureau, bestaande uit vertegenwoordigers van de hiervoor genoemde werkgroepen.

2 positie van het Wozl

Het Wozl vertegenwoordigt de belangen van de deelnemende gemeenten voor wat betreft de sociale werkvoorziening. Daarnaast is het Wozl formeel werkgever van de SW-medewerkers.

Gelet op deze taken heeft het bestuur van het Wozl besloten om de begroting 2012 te wijzigen, teneinde over de middelen te kunnen beschikken om de werkgelegenheid van de SW-medewerkers veilig te kunnen stellen bij een faillissement van Licom NV. Met deze begrotingswijziging hebben de gemeenteraden ingestemd, waarbij zij tevens de vereiste middelen ter beschikking hebben gesteld (raadsbesluiten van donderdag 27 september t/m 2 oktober).

3 proces tot aan de surseance

Op de 1^e plaats verwijzen wij naar de stukken die reeds in uw bezit zijn, zoals: het logboek, het plan van de directie en de daarop gepleegde analyse, het draaiboek alsmede het toetsingskader (waarvan het financiële deel nochtans geheim is). Onderstaand volgt dan ook een grove samenvatting, bedoeld om de rode draad weer te geven.

In het verleden hebben de directieleden Vaessen, Broun en Schrijnemakers om uiteenlopende redenen afscheid genomen van Licom NV. De functie van Algemeen Directeur is toen tijdelijk waargenomen door de heren Sörensen (destijds voorzitter RvC) en daarna door de ad-interim directeur Snoek. Laatstgenoemde was degene die de aandeelhouders in 2010 berichtte dat grote verliezen verwacht moesten worden. De wethouders hebben daarop gereageerd door het instellen van het programmabureau.

Op grond van de gerezen inzichten is eind 2011 het vertrouwen opgezegd in de Raad van Commissarissen. Het voornaamste verwijt dat hun door de aandeelhouders werd gemaakt, betrof het toelaten van de aantasting van het eigen vermogen door de verkoop van vastgoed, en de risico's die voortvloeiden uit de daarbij afgegeven borgstellingen.

De inmiddels nieuw benoemde (huidige) directie onderschreef in eerste instantie de door de gemeenten geformuleerde uitgangspunten voor de uitvoering van de sociale werkvoorziening. Daarin bijgevallen door de Raad van Commissarissen. Hierop kwamen zij halverwege het jaar terug in hun reactie op de door de raden vastgestelde uitgangspuntennotitie.

Als aandeelhouders stelden de gemeenten zich op het standpunt dat Licom zich diende te transformeren tot een SW-bedrijf dat in de toekomstige context –zoals die wordt bepaald door de

gemeenten- moet kunnen functioneren. De directie is in dat kader herhaaldelijk gevraagd om het transitieplan verder uit te werken.

Het transitieplan betrof namelijk een voorlopige versie, waarvan alleen het jaar 2012 goedgekeurd was door de aandeelhouders. Het snel opstellen van dat plan, met alle uitwerkingsbehoefte die daar nog in zat, was nodig om de aanvraag te kunnen doen voor het transitiebudget dat het Rijk in het kader van de WWnV beschikbaar had gesteld. Dat budget is als gevolg van het "lenteakkoord" inmiddels vervallen.

Omdat de gemeenten in hun rol als aandeelhouder geen beleidsmatige inbreng werd toegestaan, hebben zij dat gedaan in hun rol als financier.

De gemeenten hebben aangegeven bereid te zijn om de volgende zaken te financieren:

1. vervangingsinvesteringen die noodzakelijk zijn;
2. liquiditeiten tot een maximaal jaarverlies van € 7,5 M;
3. projecten in het kader van de transitie.

ad 2 Volgens de laatste halfjaarcijfers werd een jaarverlies voorspeld van € 10,6 M.

ad 3 De directie heeft in dat kader 52 projecten opgestart. De gemeenten hebben, alvorens tot financiering over te gaan, daarbij de volgende vragen gesteld:

- welk probleem wordt met welk project aangepakt;
- wat wordt daarvoor gedaan;
- welke mijlpalen worden wanneer bereikt;
- wat is de personele en financiële inzet?

Deze vragen zijn slechts ten aanzien van twee projecten beantwoord. Deze projecten zijn door de gemeenten goedgekeurd maar door de directie NIET uitgevoerd. Wel is men gestart met het uitvoeren van de overige projecten. Toen de gemeenten besloten om die niet te financieren, heeft Licom dit gedaan uit haar liquiditeitsoverschot van de maand augustus (naast tekorten waren er incidenteel ook overschotten qua liquiditeit).

De voorzitter van de RvC, de heer Van Hoof, heeft de gemeenten in de AVA van 30 augustus aangezegd dat zij de uitgaven waartoe de directie besloot moesten afdekken. Zouden zij dat niet doen, zoals bij de niet-goedgekeurde projecten, dan zagen de commissarissen zich genoodzaakt het traject van surseance te entameren. Geschrokken van dit dreigement, hebben de aandeelhouders toen onmiddellijk een "plan B" ontwikkeld. In de voortzetting van de AVA op 4 september hebben de gemeenten als financier voet bij stuk gehouden, waarop de RvC de directie opdracht gaf om op maandag 24 september een plan voor te leggen dat zowel aan de geformuleerde uitgangspunten als aan de gestelde kaders moest voldoen.

4 proces van surseance en faillissement

De gemeenten moesten constateren dat het plan, dat op 24 september werd voorgelegd, van de directie niet voldeed aan de uitgangspunten zoals die door de raden waren geformuleerd. In het plan werd zelfs het belang van Licom NV hoger aangeslagen dan de werkgelegenheid van de SW-medewerkers. Wij verwijzen hier kortheidshalve naar de analyse van het directieplan. Inmiddels is ons door enkele business-managers meegedeeld dat zij niet betrokken waren bij de totstandkoming van het directieplan en daar pas op 2 oktober over geïnformeerd zijn.

Het plan bleek minder ver vooruit te kijken dan de in de voorgaande weken ontwikkelde toetsingskaders. Ook waren de daarin gebruikte cijfers arbitrair, omdat de directie cijfers als taakstellend had geformuleerd zonder daarbij aan te geven of en hoe die gerealiseerd moesten worden.

De gemeenten kwamen als financiers tot het oordeel dat het niet langer verantwoord kon worden om de tekorten van Licom NV verder aan te vullen, temeer daar grote risico's dreigden. Omdat Licom NV zich in het verleden borg had gesteld voor bedrijfsrisico's van derden, zou plotseling de situatie kunnen ontstaan dat gemeenten gedwongen werden te kiezen tussen een onverwacht –en daarmee onvoorbereid- faillissement van Licom NV of het bijstorten van forse bedragen om aan de borgstellingen te voldoen.

Geconfronteerd met deze mededeling heeft de RvC de directie opdracht gegeven om surseance aan te vragen. Deze is op vrijdag 19 oktober omgezet in een faillissement. Daarop is na het uitspreken van het faillissement een aanbod gedaan door het Wozl voor het overnemen van een groot aantal bedrijfsactiviteiten.